

Projektując nowy system edukacji
zapytaliśmy o:

Dobre rzeczy w obecnym systemie edukacji

Raport z ankiety

EDU

2023

Słowem wstępu

Świat pędzi i zmienia się w bardzo szybkim tempie. Zmieniają się także potrzeby ludzi. Do tych zmian powinny dostosować się systemy edukacyjne, aby mogły kształtować świadomych, zaangażowanych obywateli oraz spełniać wymagania stojące przed różnorodnym, integracyjnym społeczeństwem.

Mając to na uwadze, przeprowadziliśmy ankietę wśród polskiego społeczeństwa pytając, co należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu nowego systemu edukacji. Uznaliśmy, że kluczowe jest zrozumienie potrzeb, problemów i oczekiwań wszystkich stron zaangażowanych w system edukacji i proces nauczania.

Nasze pytania skierowaliśmy do:

- nauczycieli,
- dyrektorów szkół,
- rodziców,
- uczniów:
 - szkół podstawowych,
 - liceów, techników,
 - szkół branżowych,
- pracowników urzędów, kuratoriów, ministerstwa,
- edukatorów.

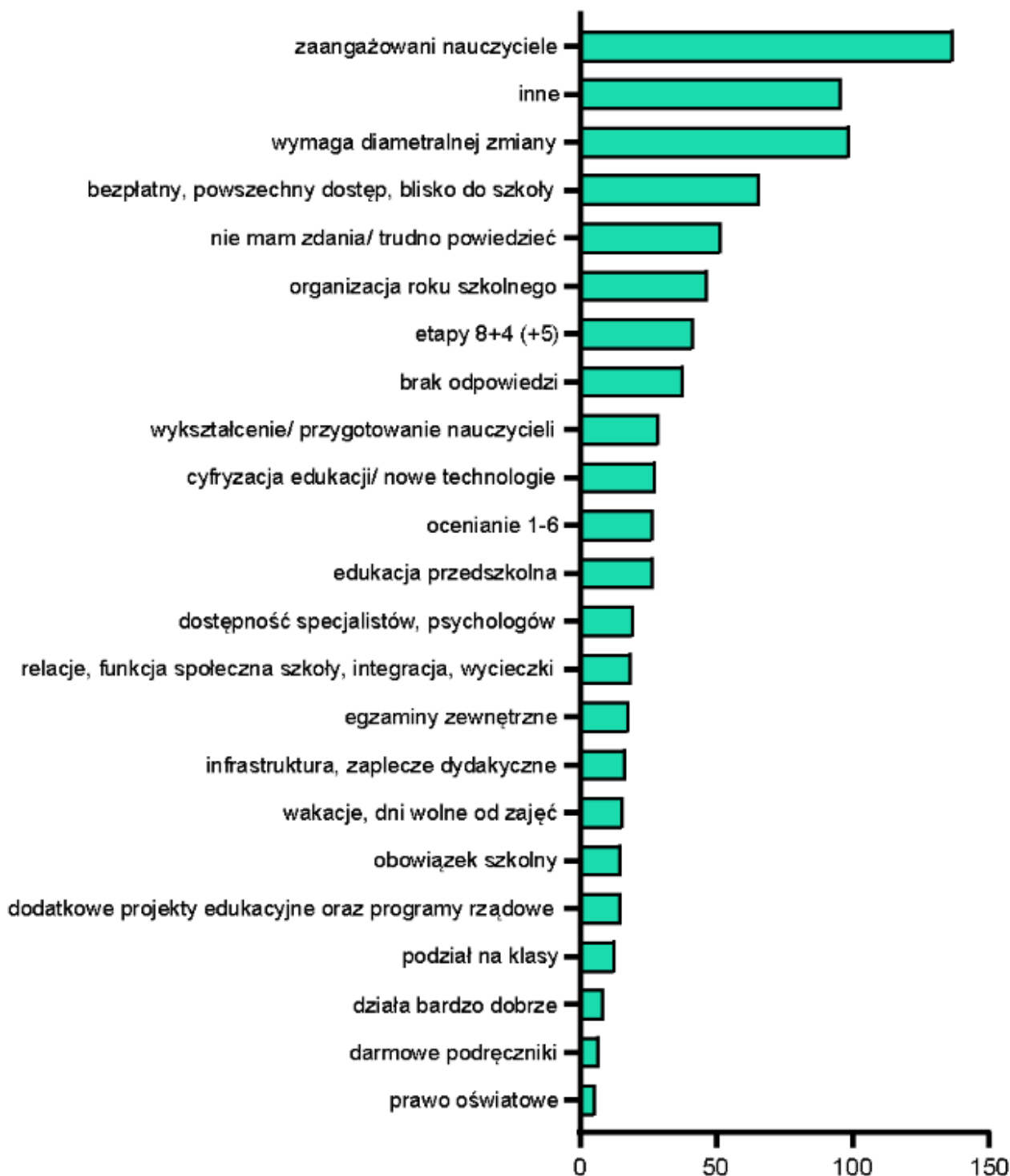
Badanie ankietowe przeprowadzone zostało w okresie kwiecień-maj 2023 r. Otrzymaliśmy 2508 odpowiedzi.

W poniższym raporcie prezentujemy odpowiedzi na pytanie:

Co oceniasz w obecnym systemie edukacji powszechnej jako dobre?

NAUCZYCIELE

Co oceniasz w obecnym systemie edukacji powszechnej jako dobre?

NAUCZYCIELE

Nauczyciele szukając pozytywów na temat polskiego systemu edukacji docenili i na pierwszym miejscu wyróżnili zaangażowanych nauczycieli. Ponadto zauważają fakt, że nasz system jest powszechny, bezpłatny i zapewnia dostęp do szkoły dla każdego.

Kolejne walory systemu, które wskazali nauczyciele to organizacja roku szkolnego (wakacje/ ferie/ okres nauki) i obecny podział szkół na 8-letnią szkołę podstawową i 4/5-letnią szkołę ponadpodstawową (zniesienie gimnazjów).

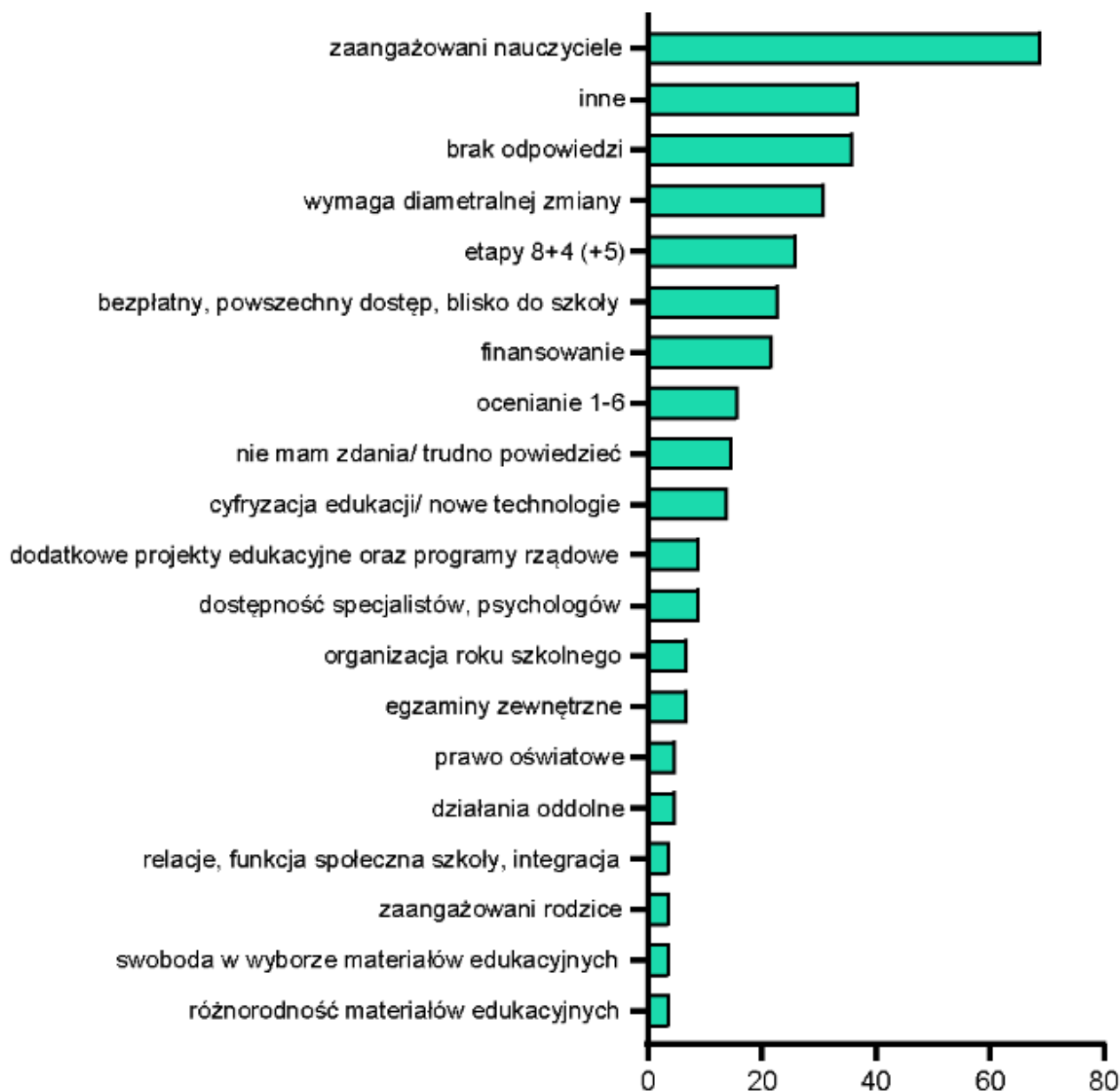
Blisko 12 % respondentów wyraziło opinię, że w tym systemie nie ma niczego dobrego i wymaga on diametralnej zmiany. Natomiast ponad 10% nauczycieli nie potrafiło wskazać pozytywnych aspektów polskiego systemu edukacji. Tym samym, niemal co czwarty ankietowany nauczyciel nie widzi dobrych stron w obecnym systemie edukacji powszechnej.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Bardzo dobrze funkcjonują szkoły specjalne. W nich praca wygląda inaczej, jest nastawiona na potrzeby ucznia.**
- **Margines wolności, jaki ma każda placówka w projektowaniu swojego stylu nauczania oraz jaki ma każdy nauczyciel w doborze metod pracy czy materiałów.**
- **Większość nauczycieli się stara i ma poczucie odpowiedzialności; kadra ma liczne kwalifikacje jednak niekoniecznie są one w pełni i sprawnie wykorzystywane.**
- **Jest "darmowa", powszechna; względnie wyrównuje szanse.**
- **Możliwość realizowania pasji i zainteresowań na kołach przedmiotowych. WAKACJE.**
- **Brak ocen numerycznych na poziomie klas 0-3, swoboda doboru pomocy naukowych/podręczników, autonomia nauczyciela podczas lekcji, współpraca z instytucjami zewnętrznymi, Erasmus+, etwinning.**

DYREKTORZY

Co oceniasz w obecnym systemie edukacji powszechnej jako dobre?

DYREKTORZY

Dyrektorzy w odpowiedzi na pytanie, co dobrego jest w polskim systemie edukacji powszechnej wskazali przede wszystkim zaangażowanych nauczycieli. Zyskały aprobatę również etapy 8-letniej szkoły podstawowa i 4/5-letniej szkoły ponadpodstawowej. Kolejnym pozytywem wskazanym przez dyrektorów szkół jest finansowanie szkolnictwa z budżetu państwa, co gwarantuje powszechną i bezpłatną edukację.

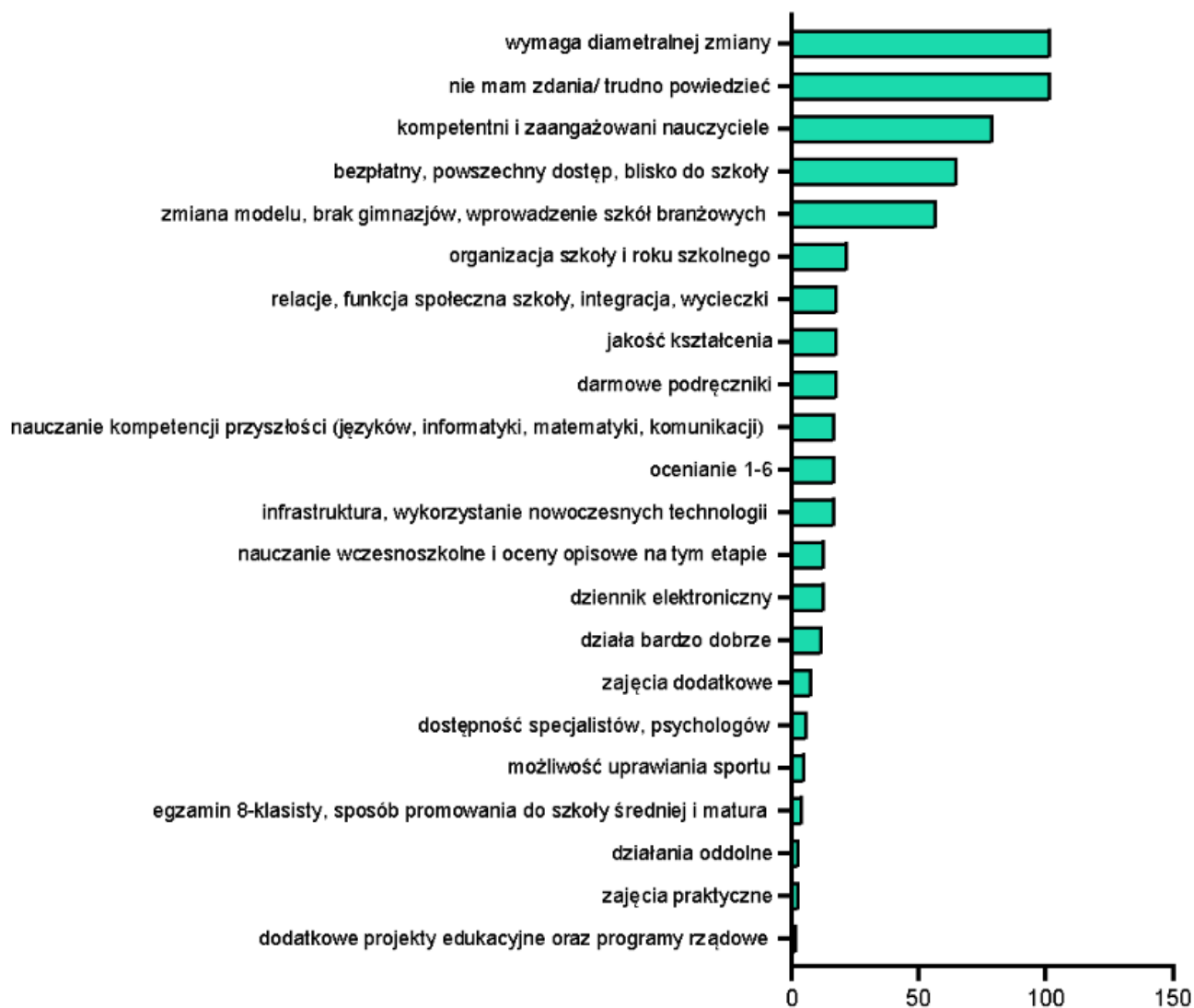
Niemal 15% ankietowanych w grupie dyrektorów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie, a kolejne 9% uważa, że system jest z gruntu zły i wymaga kompleksowej reformy. Zatem i w tej grupie jedna czwarta respondentów nie zauważa pozytywnych aspektów w obecnym systemie edukacji powszechnej.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Dostosowanie materiału do wieku uczniów, możliwość pisania autorskich programów nauczania, innowacji, dostosowanie metod środków do potrzeb danej klasy, możliwość wyboru podręcznika, wprowadzenie zasad edukacji włączającej, utworzenie platformy edukacyjnej, na której znajduje się gro ciekawych scenariuszy lekcji.**
- **Funkcjonowanie projektów, które zwiększają atrakcyjność prowadzonych lekcji np. "aktywna tablica", "laboratoria przyszłości" oraz organizację wycieczek "po Polsce", możliwość zatrudnienia psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego, logopedy i innych specjalistów.**
- **System sam w sobie nie jest zły, tylko jego stosowanie, realizacja założeń, nadmierne przeciążanie, niepotrzebne narzucone kryteria są do zmiany. Brak sensownych przepisów wykonawczych.**
- **Jeżeli poprawimy autonomię, damy więcej czasu dyrektorom na skuteczny mentoring i wsparcie swoich nauczycieli, pozwolimy rozwijać skrzydła, damy przestrzeń na realizację ciekawych pomysłów edukacyjnych, przestaniemy rozliczać z wyników - będzie dobrze!**

RODZICE

Co oceniasz w obecnym systemie edukacji powszechnej jako dobre?

RODZICE

Rodzice przede wszystkim wyrażają dezaprobatę dla obecnego systemu edukacji powszechnej (17%) lub nie potrafią wskazać jej pozytywnych aspektów (17%). Ogółem co trzeci rodzic nie znajduje dobrych stron systemu, w którym uczą się jego dzieci.

Jako dobre strony polskiej szkoły rodzice wskazali kompetentnych i zaangażowanych nauczycieli, dostępną i bezpłatną szkołę dla każdego oraz zmianę modelu, pozbycie się gimnazjów oraz wprowadzenie szkół branżowych.

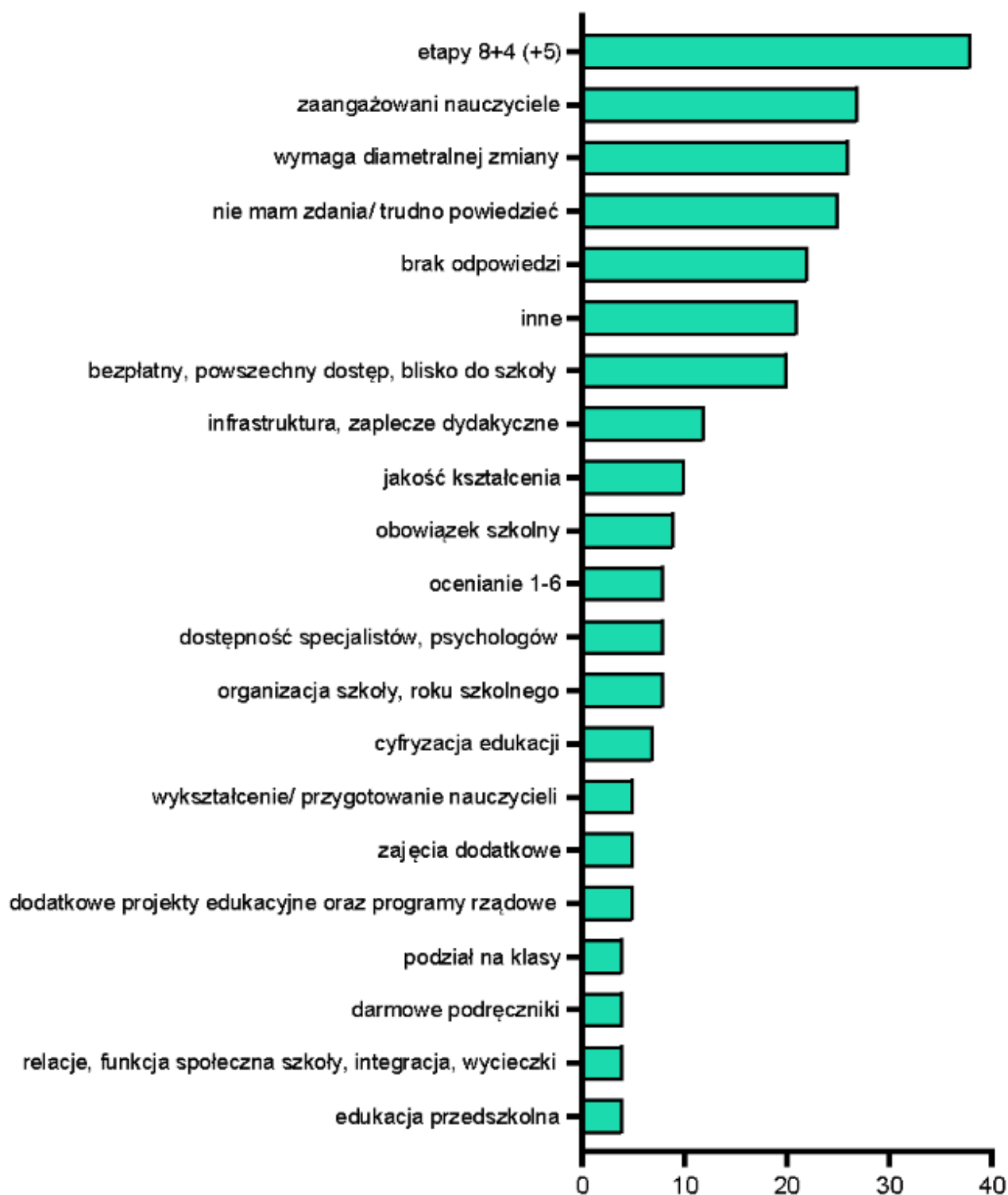
Dodatkowo rodzice doceniają społeczny aspekt szkoły powszechnej, gdzie dzieci nawiązują relacje i mogą się integrować z rówieśnikami. Jako plusy wymieniają także organizację szkoły i roku szkolnego, a także jakość kształcenia.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **Prawo oświatowe jest dobrze skonstruowane (daje bardzo dużo wolności nauczycielowi, ale nauczyciele są dziś biernymi i karnymi urzędnikami, więc nie potrafią w wolność), tyle że nauczyciele go nie znają, nie rozumieją i nie respektują. Najbardziej rażące jest niezrozumienie funkcji oceny bieżącej - która ma być informacja o tym co uczeń już wie, a czego jeszcze nie (żadna cyfra tego nie realizuje).**
- **Zmiana w podejściu do nauczania przedmiotów, wykorzystywanie do nauki narzędzi multimedialnych.**
- **W naszej małej, wiejskiej szkole mamy ogromne szczęście - postępowego dyrektora i mądrych nauczycieli. Dzieci siedzą przy okrągłych stolikach, w młodszych klasach na dywanie, nie ma dzwonka i najważniejsze - nauczyciele coraz częściej oceniają opisowo - na zasadzie, co jeszcze jest do nauczenia, obszar w którym uczeń powinien dowiedzieć się więcej. Klasy po max 12 dzieci, szkoła inspirowana się "budzącą szkołą". Szkole grozi zamknięcie, bo jest "niedochodowa" - ba! jest dużym obciążeniem dla finansów gminy.**

PRACOWNICY URZĘDU

Co oceniasz w obecnym systemie edukacji powszechnej jako dobre?

PRACOWNICY URZĘDU

Wyniki ankiety wśród **pracowników urzędów** ukazują podobne opinie na temat systemu edukacji, jak w pozostałych grupach. Tutaj jednak na pierwszym miejscu respondenci wskazali, że dobrze oceniają podział na etapy nauki, zniesienie gimnazjów i wprowadzenie 8-letniej szkoły podstawowej i 4/5-letniej edukacji ponadpodstawowej.

Również ta grupa zwróciła uwagę na istotną rolę zaangażowanych nauczycieli, którzy dbają o jakość nauczania.

Warto zaznaczyć, że 10% badanych wyraziło negatywną opinię, uznając, że system edukacji nie posiada żadnych pozytywnych aspektów. Również 10% ankietowanych nie zdecydowało się na wskazanie konkretnego pozytywnego elementu systemu edukacji.

Oto kilka z ich odpowiedzi:

- **To, że jest powszechna i dostępna.**
- **Brak odpłatności w placówkach publicznych.**
- **Edukacja zawodowa w technikach i zawodówkach jest prowadzona naprawdę na wysokim poziomie i daje duże możliwości.**
- **Dość dobre zaplecze dydaktyczne szkół i ich stan techniczny, przynajmniej w mojej gminie jest dobre.**
- **Pomoc psychologiczno-pedagogiczna, programy edukacyjne np. NPRC, Poznaj Polskę, Aktywna tablica, Posiłek w szkole i w domu.**
- **Zapewnienie opieki świetlicowej i posiłku w szkole dla chętnych uczniów.**
- **Powrót do pewnej centralizacji, co jest ważne przy zmianie placówki edukacyjnej oraz powrót do elementarnego kodu kulturowo-oświatowego.**

Podsumowanie

Wyniki ankiety wskazują na pewne podobieństwa w postrzeganiu obecnego systemu edukacji przez różne grupy respondentów. Wszystkie grupy podzielają przekonanie, że dobrym aspektem jest **zaangażowanie nauczycieli**, które przekłada się na jakość nauczania. Ponadto doceniają **dostępność i powszechność** edukacji oraz fakt, że jest **bezpłatna**.

Kolejne istotne elementy, które ankietowani uznali za wartościowe w obecnej edukacji, to programy rozwojowe oraz **możliwość integracji społecznej i interakcji z rówieśnikami dzięki szkole**. Są to, w opinii ankietowanych, czynnik sprzyjające zdobywaniu umiejętności interpersonalnych i adaptacji do życia społecznego.

Interesujące jest również, że niemal **co czwarty** respondent w ogóle nie udzielił odpowiedzi na pytanie o dobre strony systemu edukacji (co może sugerować pewne wahania lub brak wyraźnego przekonania w tej kwestii) lub wyraził wręcz **negatywną opinię** na temat obecnego systemu.

Takich właśnie odpowiedzi udzielili respondenci na pytanie:

Jak postrzegasz stan systemu edukacji powszechnej w Polsce?